N°. 2656 — 1855.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5.00; voor de buitensteden ƒ6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG 29 DECEMBER.

AMSTERDAM, 28 December.

De pers is thans dagelijks gevuld met berigten en geruchten van allerlei aard en van velerlei gehalte omtrent de quæstie des vredes. Omdat de bevolking van gansch Europa uitziet naar den vrede, als naar de onmisbare voorwaarde tot verbetering van den benarden toestand, waarin zij verkeert, wordt alles in de bladen ernstig opgenomen, wat omtrent die aangelegenheid in de wereld komt. Menige blijkbare onwaarheid wordt alzoo in de wandeling gebragt, en menige ongerijmdheid als eene op handen zijnde eventualiteit aanbevolen. Dan ook waaruit blijkt, dat in Europa het algemeen verlangen naar den vrede niet blijft bij woorden, maar daden uitlokt, die, dewijl zij óf slechts half gekend, óf verkeerd uitgelegd worden, gelegenheid geven tot die tallooze tegenstrijdige tijdingen en verwachtingen, die men allerwege ontmoet.

Te midden daarvan is allezins geschikt, om groote sensatie in Europa te maken, een vlugschrift te Parijs uitgekomen, en gisteren door de *Indépendance belge* medegedeeld, welligt reeds vóór dat het te Parijs in 't licht kwam. Aan dat vlugschrift wordt in de *Indépendance* een hoog gezag toegekend. En met derdaad geven gedachten en stijl van die brochure het allezins gegronde vermoeden, dat daaraan dezelfde pen niet vreemd is, die, bij de sluiting van de tentoonstelling te Parijs, de toespraak van Napoleon III op papier heeft gebragt. De inhoud van 't vlugschrift kan als met den keizerlijken stempel geëikt worden geacht.

Wat is het doel van dat schrift, klein van omvang, maar rijk aan beteekenis? Het wil een europeesch kongres, waarbij alle Souvereinen van Europa zullen worden zamengeroepen, ten einde in dat kongres den vrede te sluiten door gemeenschappelijke zamenwerking van alle hoven van ons werelddeel.

Reeds dat verlangen naar een kongres van de zijde van Frankrijk is een gewigtig feit; en de wijze waarop dat verlangen wordt gemotiveerd vermeerdert nog in groote mate de belangrijkheid daarvan.

Het is een stoute greep van de fransche diplomatie, als zij, in eene quæstie tusschen de vijf groote mogendheden, de kleinere hoven als scheidsregters oproept. De brochure mag beschouwd worden als eene voorbereiding daartoe, en zoo zij in goede aarde valt, mag men verwachten, dat Frankrijks Keizer niet nalaten zal het initiatief daarvan te nemen. Hij zal daardoor niet weinig in populariteit winnen. Den vrede te willen en dien te verlangen in overleg met de Staten van minderen rang, die sinds het kongres van Weenen genoegzaam zijn gehouden buiten alle deelneming aan de groote europeesche belangen, welke de vijf groote mogendheden onder elkander uitmaakten; daarin is eene niet slechts behendige, maar groote politiek, die, zoo zij edelmoediglijk wordt doorgezet, Napoleon III nog in veel hooger aanzien zal doen stijgen, dan waarin hij thans reeds staat ten gevolge van den door hem gevoerden oorlog, die hem reeds op eene verbazende hoogte heeft geplaatst.

Er is intusschen in het betoog, dat een kongres noodzakelijk is, een duister punt, dat in de diplomatie opheldering zal behoeven, alvorens de mogendheden van den tweeden en derden rang zich daaraan wagen zullen. Namelijk, het kongres zou worden gehouden eerst en vooral wel om den vrede met Rusland tot stand te brengen, maar toch tevens ook om te regelen *alle vraagstukken*, die sinds het kongres van Weenen zijn ontstaan. Die vraagstukken zijn velerlei. En al is het dat b. v. de brochure verklaart, dat Frankrijk ridderlijk afstand heeft gedaan van zijn streven naar het bezit van België en de Rijn-provinciën, zoo kan evenwel door de opgeworpene terugkoming op het traktaat van Weenen de deur worden geopend tot eene meerdere of mindere omwerking van der Staten grondgebied. B. v., Frankrijk kan Savoye begeeren, en dan zou den Koning van Sardinië eenige vergoeding worden toegekend. Daarmeê alleen is de kaart van Europa in gevaar.

Dan wat daarvan ook zij, het denkbeeld om thans een kongres van Souvereinen te begeeren is napoleontiesch onder alle opzigten, en ongetwijfeld zal het fransche Hof zoo er mogelijkheid bestaat om er toe te komen, veel inwilligen, veel schikken en veel plooijen.

Dan, wij hebben gezegd, dat de wijze waarop de noodzakelijkheid van een kongres wordt betoogd de brochure nog in belangrijkheid verhoogt.

Zij vangt aan met een uitval tegen de engelsche pers, die gezegd wordt eene verbitterende polemiek te voeren, om de pogingen tot den vrede te doen mislukken, en te dien einde den vorm en het karakter van stukken vervalschende, die *geheim* moesten blijven, die mogendheid kwetsen wil aan welke inwilligingen gevraagd worden. Er wordt wel daaraan toegevoegd, dat de engelsche Staatslieden zulke ondoordachte handelingen ongetwijfeld betreuren, maar als men weet dat juist het blad van lord Palmerston in die verbitterende polemiek door vervalsching van geheime stukken het verst is gegaan, dan krijgt die uitval van de brochure tegen de engelsche pers niet weinig beteekenis.

Na dat verwijt tegen Albion's pers volgt eene toetreding tot Rusland, voor welke mogendheid men den stap tot inwilligingen gemakkelijk wil maken. Men betuigt, dat in de projekten van onderhandeling niemand er aan denkt om Rusland te vernederen, of om aan Rusland een deel te ontnemen van zijn wettigen invloed en gezag in Europa. Frankrijk en Engeland hebben, door hun voorbeeld, blijkens de geschiedenis, geleerd dat Rusland kan toegeven zonder oneer. Engeland heeft door fransche wapenen afstand moeten doen van een groot deel zijner amerikaansche bezittingen. Frankrijk heeft door engelsche magt, de belgische en de rijnprovinciën moeten afstaan. Maar daardoor zijn noch Engeland, noch Frankrijk onteerd, noch verzwakt. Zij zijn beide andere wegen ingegaan en fier over hunne nieuwe rigting, hebben zij 't regt te verklaren, dat Rusland, een offer brengende van zijne met den vrede der wereld strijdige politiek niet afdaalt, maar veeleer in het vertrouwen en in de achting van Europa rijst en zich, misschien reeds in eene nabijzijnde toekomst, nieuwe en onwaardeerbare verbindtenissen zal bereiden. Dit slot dezer zinsnede is opmerkelijk, en heeft den schijn van een toesteken in de verte van de vriendenhand van Frankrijk aan Rusland over 't hoofd van Engeland heen. De brochure besluit hare inleiding met te zeggen, dat het in den toestand de pligt is van den Staatsman, om een vorm en omstandigheden op te sporen, waarin de toenadering van Rusland zal kunnen worden gebragt in overeenstemming met de waardigheid van den Souverein, die op den dag, dat hij den vrede zal hebben geteekend in zijne vijanden slechts broeders zal erkennen.

Men ziet dat dit begin van 't vlugschrift allezins vredelievend is, en geschikt om de toenadering van Rusland uit te lokken, middelerwijl aan Engeland de les is opgezegd op eene wijze, die niet slechts in Rusland, maar op gansch het vaste land van Europa genoegen doen zal.

Daarna gaat het geschrift over tot het betoog van de noodzakelijkheid van een kongres. Wij zullen trachten daarvan in 't kort den gedachtengang mede te deelen.

De ontvouwing van den oorlogs-toestand is alweêr blijkbaar ingerigt om aan de Russen voldoening te geven, en om aan de mogendheden van den tweeden en derden rang aangenaam te zijn. Men zegt, dat sinds het Weener kongres de europeesche belangen alleen zijn bestuurd door de vijf groote mogendheden. En, dewijl drie daarvan thans in oorlog, en de twee overige niet bij magte zijn om de vrede te bewerken, de strijd alleen kan geëindigd worden door een kongres, dat door de bevolking van Europa wordt verlangd, omdat iedereen begrijpt, dat, na den ondergang der russische vloot in de Zwarte Zee en na den val van Sebastopol, de vrede op den grond van den toestand ligt, en er nu nog slechts eene enkele moeijelijkheid overblijft, namelijk om een einde te vinden, dat aan den strijd beantwoordt. Zoolang de strijd voor Sebastopol voortduurde, kon de neutraliteit voor de gemeene zaak van Europa niet nuttig zijn; maar nu in de Zwarte Zee door de westersche legermagt doel bereikt is, nu is de stelling der neutralen in een gunstiger daglicht getreden. Nu is een nieuwe toestand geboren, die door Napoleon III is aangegeven in zijne toespraak in het nijverheids-paleis. Er is een beroep gedaan op de neutralen, opdat zij door zedelijken invloed een einde aan den strijd zouden maken. In dien zin heeft hij verklaard, dat de publieke opinie, welke ook de overwinningen des legers zijn, altijd de laatste overwinning behaalt. Zoo is in het streven der verbondene mogendheden de vrede hare laatste overwinning, en de publieke opinie van Europa, vertegenwoordigd door de Souvereinen, zal daarvan de *verdienste* en de *eer* inoogsten, als zij tusschen beide treedt op het terrein der onderhandelingen, en zich *officiëel* kan uitspreken over alle moeijelijkheden, die de onderhandelingen zullen opwerpen.

Alleen een kongres kan daartoe de gelegenheid geven.

De *spoed*, waarmede de Staten van minderen rang aan dit beroep des Keizers hebben beantwoord, toont aan dat Europa voor dit groote schouwspel bereid is.

Zweden heeft zich weldra door een traktaat verbonden; middelerwijl de mogendheden van midden-Europa van den tweeden en zelfs van den derden rang, bij Rusland een zeker niet dreigenden, maar een vriendelijken aandrang deden, om het tot vrede te neigen. Ondertusschen gaven zij kennis aan Frankrijk en Engeland van hunne pogingen, en voegden daarbij de uitnoodiging om de voorstellen, die van Rusland mogten komen, met gematigdheid te ontvangen. Het blijkt daaruit dat zij nu reeds tot den vrede medewerken, maar ieder voor eigene rekening, officieus en zonder kracht. Wil men nu die publieke opinie van Europa doen uitkomen, zoodat zij zich opdringt, zonder dat er overwinnaars en overwonnenen zijn, moet zij zich plegtig openbaren in eene vergadering van vertegenwoordigers van alle Staten, waar alle rigtingen zich in eenen gemeenschappelijken geest kunnen aansluiten, en de wil van allen slechts ééne stem heeft.

Als Rusland zulk een voorstel deed zou het een karakter van opregtheid en grootheid aannemen, dat den vrede zou gemakkelijk maken, omdat het daardoor voor altijd het verwijt van dubbelhartigheid zou vernietigen, dat aan zijne diplomatie wordt gedaan.

Vervolgens treedt de brochure in eene voor Rusland verschoonende beoordeeling van den tegenwoordigen oorlog, die genoemd wordt van Ruslands zijde voor het *geloof* gevoerd te worden. Het streven van Rusland, zegt hij, sinds Tsar Peter den Groote is edelmoedig en heilig. Het is hetzelfde wat de heilige Lodewijk van Frankrijk, Richard van Engeland, en Leopold van Oostenrijk ten doel hadden: het graf van Christus. Maar het streven van Rusland was onvolmaakt, en uitsluitend omdat het alleen de vrijheid der Grieken beoogde; het was tevens aanvallend en ingrijpend, omdat het verovering van grondgebied wilde. Dit laatste doel mag en kan niet bereikt worden: dit wordt niet zoo zeer gezegd, als verondersteld en omtrent de vrijheid van Christus' graf verzekert men, dat thans reeds het testament van Tsar Peter den Groote vervuld is, sinds Europa herboren, het Oosten in zijne beschaving heeft medegesleept en het kruis herplant heeft in de hoofdstad van den Islam.

Rusland heeft zich vergist, gelijk Frankrijk en Engeland zich vergissen zouden, zoo zij thans de kruistogten gingen hernieuwen.

Dat Rusland terug kome van zijne misvatting, afzie van zijne eenzijdige propaganda, en zijn aandeel in de gemeenschappelijke bescherming, dat het christelijk Europa heeft herwonnen, zal en kan het niet geweigerd worden. Rusland zal integendeel het krachtigst element worden van de wedergeboorte van het turksche Rijk, wiens bevolking voor $\frac{3}{4}$ bestaat uit Christenen, waarop Rusland invloed uitoefent.

Als Rusland in deze zienswijze trad, zou een kongres niet anders kunnen dan een goeden uitslag hebben. De oorlogvoerende mogendheden, bereid om zich voor hare *pairs* als in een familiekring te verklaren, zouden een wapenstilstand kunnen sluiten; want men kan niet aannemen, dat de Souvereinen vergaderd, tot aller gemeenschappelijk welzijn niet slechts het oostersch konflikt, maar tevens alle vraagstukken, die sinds het Weener kongres zijn ontstaan, niet met welslagen zouden kunnen regelen.

Zulks is in 't belang van Oostenrijk en Pruissen, om 't herkrijgen van hun invloed, die in hunne vruchtelooze pogingen voor den vrede te loor gaat.

Zulks is in 't voordeel van Rusland, om zijne binnenlandsche ontwikkeling te kunnen voortzetten, en zijne traditiën op eene groote en eervolle wijze te vereffenen. Zulks is te wenschen voor de engelsch-fransche alliantie, die *eeuwig* genoemd wordt, en waarvan men verzekert dat zij door voor en tegenspoed haar doel zal bereiken; maar waaraan men toevoegt het volgend zeer beduidend voorbehoud, *dat het voor die alliantie welligt een geluk zou zijn, als het vrede werd op het oogenblik, dat de strijd in de Baltische zee het* ONDERSCHEID *van de belangen en van den toestand der beide verbondene volken gaat doen ontkennen.* — Als men bij dezen wenk voegt de les, in 't begin van 't stuk aan lord Palmerston toegediend, onder voorwendsel dat men geen Staatslieden, maar dagbladen op het oog had; dan zal men het gewigt van deze aanhaling vatten, die eene nieuwe wending in de fransche politiek doet voorgevoelen. Eindelijk wordt een kongres genoemd gunstig voor de mogendheden van minderen rang, die, als zij tot den vrede regtstreeks bijdragen, en Europa aan haar de voordeelen van den vrede zal te danken hebben, *beter de onafhankelijkheid der zwakken* in alle gebeurtenissen der toekomst zullen hebben gesterkt dan door protektoraten. Er is dus, zoo besluit de brochure, in een kongres voordeel voor alle partijen. Het kongres is noodig omdat, dewijl de groote mogendheden zich niet kunnen verstaan, alleen door de tusschenkomst der mindere mogendheden de vrede mogelijk is.

Het kongres is in wording sinds het beroep van Napoleon III in het tentoonstellingspaleis gedaan.

Het is de wensch der volken.

En het officiëel voorstel, dat daarvan zal worden gedaan, zal, zoodra een Sonverein daarvan het initatief neemt, noch een tegenstander, noch een onverschillige aantreffen.

Ziedaar de inhoud der brochure. Wij hebben thans tijd, noch plaats over, om er iets bij te voegen. Maar het gewigt daarvan springt in het oog. En zoo zij gevolg heeft, maakt zij eene revolutie in de diplomatie en bereidt zij een keerpunt, waarin men zich op het tooneel van nieuwe alliantiën mag voorbereiden.

De *Katholieke Nederlandsche Stemmen*, na melding gemaakt te hebben van hetgeen onlangs door den *Ami de la Religion* betreffende Luxemburg berigt werd, schrijven het volgende:

»Wij kunnen hieromtrent eenige inlichtingen geven, die wij hopen, weldra met nog gunstiger berigten te mogen vervolledigen.

»Verleden dingsdag (18 dezer) moest de kamer van Luxemburg beraadslagen over het volgend wetsontwerp:

»WETSONTWERP,

toekennende een pensioen aan Mgr. Laurent, oud apostolisch vicaris van het Groothertogdom.

»Wij WILLEM III., enzv. enzv.

»In gemeen overleg met de Kamer van afgevaardigden;

»Hebben bevolen en bevelen:

»Art. 1. Een levenslang pensioen van vijf duizend twee honderd een en negentig francs is toegelegd aan Mgr. Laurent, oud apostolisch vicaris van het Groothertogdom.

»Art. 2. Dit pensioen zal opgeheven worden, ingeval de gepensioneerde een ambt zou aanvaarden, dat hem een inkomen oplevert, gelijk staande met zes duizend drie honderd negen en veertig francs.

»Gelasten en bevelen enzv.

»Dit wetsontwerp is aldus gemotiveerd:

»Sedert 1848, heeft de Regering van het Groothertogdom pogingen bij den H. Stoel gedaan om tot het sluiten van een konkordaat te geraken.

»Deze pogingen hebben tot geen resultaat kunnen leiden, daar het hof van Rome alle begin van onderhandeling afhankelijk gemaakt heeft van het voorafgaand herstel van den apostolischen vicaris, Mgr. Laurent, op zijn zetel.

»Thans wordt het mogelijk, dat bezwaar uit den weg te ruimen.

»Het gouvernement heeft de zekerheid, dat Mgr. Laurent met een levenslang pensioen, ten bedrage van de in het bijgaand wetsontwerp vastgestelde som, genoegen zal nemen, 't geen hem, met andere voordeelen en toegestaan onder de in het 2de artikel van het wetsontwerp gemaakte bepaling, een behoorlijk inkomen zal verzekeren, en dat, ten gevolge van zijn definitief aftreden, zich niets meer tegen het openen der onderhandelingen voor een konkordaat verzetten zal.

»Met het oog op het gewigtig doel, dat in de strekking van dit ontwerp ligt, heeft de Regering gemeend niet te moeten aarzelen, met hetzelve der wetgevende magt voor te leggen.

»Uit het verslag der centrale sectie, onder het voorzitterschap van den baron De Tornaco, en uitgebragt door den heer Hippert, blijkt, dat de Administrateur-generaal, president van den Raad, de gevraagde inlichtingen omstandig gegeven heeft. Het zij voldoende te zeggen, — zoo lezen wij in het verslag, — dat die inlichtingen onbewimpeld en kategorisch zijn geweest, en dat, alles wel beschouwd, zij ons de ons voorgelegde vraag niet enkel als eene kwestie van cijfers, te berekenen naar de wet op de pensioenen, maar als eene kwestie van hooge zedelijkheid en openbare orde moeten doen in 't oog vatten.

»In de daad, mijne heeren, wij allen zijn, op weinige uitzonderingen na, het eens, dat het voor 't land noodzakelijk is met den H. Stoel een konkordaat te sluiten, 't welk definitief de regten der geestelijkheid, zoowel als hare betrekkingen met de burgerlijke magt, regelt. Doch, aangezien het sluiten van een konkordaat afhankelijk is van het gevraagde pensioen, en vermits dit konkordaat niet schijnt gesloten te kunnen worden, bijaldien het pensioen niet vooraf is toegestaan, zoo heeft de centrale sectie zich bezig gehouden met het pensioen, op zichzelf genomen, en eerst de gevoelens en uitspraken der verschillende sectiën van de Kamer ingewonnen, welke hierop nederkomen:

»In de eerste sectie nemen drie leden het wetsontwerp aan, en verklaren zich drie er tegen. Een lid zou het pensioen inwilligen, als tegelijk met het wetsontwerp het konkordaat aan de goedkeuring der Kamer was voorgelegd.

»De tweede sectie stelt met eenparige stemmen voor de eindregeling van het pensioen voor Mgr. Laurent te verdagen tot na het sluiten van het konkordaat, of de kwestie van dit pensioen te hechten aan die van het konkordaat, en beide tegelijk te behandelen. In afwachting daarvan, is die sectie van gevoelen, dat het gouvernement gemagtigd is, om Mgr. Laurent bij voortduring in 't genot te laten van het wachtgeld dat hij tot dusver getrokken heeft.

»De derde sectie verwerpt het voorgestelde cijfer van 5290 francs en wenscht het tot 2500 francs te verminderen, zich daarenboven vereenigende met het verlangen der tweede sectie om de kwestie van het konkordaat en die van het pensioen tegelijk te behandelen.

»De vierde sectie, eindelijk, neemt het wetsontwerp met eene meerderheid van 6 stemmen aan, terwijl twee harer leden zich hunne stemmen voorbehouden."

»De centrale sectie heeft bij hare eerste beraadslaging, met eene meerderheid van 3 tegen 2 stemmen, het voorstel der tweede sectie aangenomen; doch in eene nieuwe bijeenkomst, na alle inlichtingen, welke zij noodig achtte, ingewonnen te hebben, met eene meerderheid van 4 stemmen tegen 1 de aanneming van het wetsontwerp, zoo als het door de Regering is aangeboden, aan de Kamer voorgesteld, die gelijk wij gezegd hebben, daar over verleden Dingsdag te beraadslagen had."

Door den britschen gezant alhier is mededeeling gedaan van het navolgend besluit, genomen door het komité van de effektenbeurs te Londen, dd. 19 dezer:

»Daar het ter kennis van het komité gekomen is, dat de onzijdige mogendheden inschrijvingen hebben veroorloofd, binnen de grenzen harer Staten, voor leeningen ten behoeve van Rusland, heeft het komité eenstemmig besloten:

»dat het noch nu, noch na de herstelling des vredes, handelingen zal erkennen in, noch de notering veroorlooven van eenige leening door eene mogendheid uitgeschreven, terwijl die in oorlog was met Groot Brittannië."

Volgens telegrafiesch berigt stond de Rhijn te Keulen heden morgen ten 8 ure op 8 vt. 5 dm. met zeer veel drijfijs.

Te Arnhem was heden morgen ten 8 ure de waterstand 4,71 el onder noodpeil met 67 duim was. Sedert den nacht was aldaar, zoowel als in den IJsselmond en het Pannerdensche kanaal ijsbeweging, en ging tot dus ver alles voorspoedig.

Te Kulenborg was ten 8 ure de stand van het water 4.84 el O.N.P. met 24 duim val in het laatste etmaal; het ijs vast.

Te Lent was de waterstand heden morgen ten 8 ure; 6.09 el O.N.P. met 71 duim was, de rivier overdekt met drijfijs.

Te Gorinchem stond het water heden morgen ten 8 ure 3.23 el O.N.P. met 36 duim was in het laatste etmaal. Het ijs, hetwelk gisteren namiddag drijvende was geweest, had zich weder vastgezet. Te Hardinxveld was hetzelve dezen nacht ter halver breedte drijvende naar de Westkil.

Te 's Hertogenbosch was de rivierstand dezen morgen ten 8 ure 3.97 el boven A. P. met 20 duim was.

Op den IJssel was de stand als volgt:

Te Zuphen heden ten 8 ure 4.31 el boven A. P, met 14 duim val; het ijs vast; de passage geschiede over de schipbrug.

Te Deventer ten 8ure 2.86 el boven A. P. of 4.05 el O. N. P. met 19 duim val gedurende het laatste etmaal; het ijs vast.

Aan het Katerveer ten 8 ure 0.73 el; het ijs vast.

Te Kampen ten 6 ure 0.29 el; het ijs in de rivier en hare monden nog vast.

Een telegrafiesch berigt uit Arnhem van heden namiddag ten 2 ure 30 minuten meldt, dat de ijsgang niet doorgegaan is maar het ijs zich spoedig weder vastgezet heeft, bij eenen waterstand van 4.28 el onder noodpeil.

Onlangs is in het K. K. geologisch rijks-museum te Weenen een geheel volledig geraamte ten toon gesteld van het iersche fossille reuzenhert *(Cervus megaceros)*, zijnde dit het eerste volkomen exemplaar, hetwelk Duitschland bezit; op het geheele vasteland van Europa is slechts nog één soortgelijke exemplaar te vinden, en wel in Stockholm. Het Weener geraamte is in het graafschap Wexferd, in de nabijheid van Kilowen gevonden, en werd door tusschenkomst van den graaf van Enniskillen, door den graaf von Breuner aangekocht. In een der laatste nommers van het jaarboek, uitgegeven door bovengenoemde inrigting, heeft dr. A. Peters eene beschrijving en afbeelding er van geleverd. Het reusachtige gewijde, boven den schedel gemeten, bedraagt ruim elf voet zeven duim. Enkele overblijfsels van dit dier heeft men vroeger op verscheidene plaatsen van Duitschland gevonden, maar tot heden toe nog geen geheel geraamte; Engeland bezit er eenige, als in de musea's te Edimburg, Dublin en Yorkshire. *(Dagbl. v. 's Gr.)*

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Donderdag, 27 December.

In deze zitting hebben de Kommissien van Rapporteurs voor: 1°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staats begrooting voor 1855 (subsidiën); en 2° de wetsontwerpen tot vaststelling der onderscheidene hoofdstukken van de Staats-begrooting voor 1856, en dat aanwijzende de middelen tot dekking der uitgaven in die Begrooting begrepen, daaromtrent hare verslagen uitgebragt.

De Kamer heeft bepaald dat die wets-ontwerpen achtereenvolgens in behandeling zullen genomen worden op morgen, in eene ten één ure aan te vangen zitting.

De wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe werden achtereenvolgens zonder beraadslaging met algemeene (24) stemmen aangenomen.

Over het wets-ontwerp tot aanvulling der wet van 1822 op het binnenlandsch gedistilleerd voerden het woord de heeren van Beeck Vollenhoven, Cremers, van Adringa de Kempenaer, Lotsij en de minister van Financien, waarna het met algemeene (24) stemmen werd aangenomen.

De Kommissie voor de Verzoekschriften heeft aan het eind der zitting over eenige in hare handen gestelde adressen verslagen uitgebragt, met welker konklusien de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

'S GRAVENHAGE, 27 Dec. Z. K. H. de prins van Oranje zal de kers-vakantie in de rezidentie doorbrengen.

— De kollekte, die gisteren heeft plaats gehad ten behoeve van de armen-inrigting tot instandhouding van dat gesticht, en om, zooveel de middelen toelaten, werk aan behoeftigen te verschaffen, heeft de aanzienlijke som opgebragt van *f* 2741.57½.

— Het provinciaal geregtshof van Zuid Holland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van D. B. Adriaan. Het hof heeft de uitspraak der arrondissements-Regtbank te Rotterdam bevestigd en alzoo den beklaagde vrij gesproken van de tegen hem ingebragte beschuldiging, dat hij in een door hem uitgeven geschrift laster zou gepleegd hebben jegens onderscheidene ministers en den sekretaris-generaal van het Departement van Justitie.

— Naar wij uit eene echte bron vernemen is de wet op de uitoefening der genees- en artsenij-bereidkunde, bijna gereed om bij de Tweede Kamer te worden ingeleverd. *(Geneesk. Ct.)*

ROTTERDAM, 27 Dec. Naar men verneemt, heeft de heer van Hoëvell, onder dagteekening van 25 dezer, bereids zijne memorie van beantwoording ingezonden op het voorloopig verslag der kommissie van rapporteurs betrekkelijk zijn voorstel tot enquête in de zaak der aanbesteding van de koperen plaatjes voor de indische munt. Zijn wij wèl onderrigt, dan moet die stuk zeer uitgebreid zijn en behalve de beantwoording punt voor punt van gezegd voorloopig verslag, overigens eene nadere uiteenzetting van gronden behelzen ten betooge, dat, zoowel in het algemeen lands belang als in dat der betrokken ministers, die steeds verlangd hebben, dat er in deze zaak het meest mogelijke licht zou worden verspreid, het dringend noodzakelijk is om door middel der enquête alle overgeblevene duisterheden of twijfelingen tot afdoende klaarheid te brengen. Nu de memorie van antwoord is ingediend, ziet men het spoedig drukken en ronddeelen daarvan belangstellend tegemoet, ook in verband met den aandrang daartoe in de laatste avondzitting der Tweede Kamer geuit. *(N R Ct.)*

BEVERWIJK, 26 Dec. De zaanlandsche diligence blijft nog altijd hare dienst voor het publiek staken, dat vooral in den tegenwoordigen tijd voor de bewoners der zaanstreken zeer ongemakkelijk is. Er bestaat echter hoop dat de dienst weldra weder zal geopend worden, terwijl door de ondernemers der alkmaarsche diligence konsessie is gevraagd om deze dienst met de hunne in verbinding te mogen brengen. *(Amst. Cour.)*

MIDDELBURG, 24 Dec. Gisteren avond heerschte in de visschersstad Arremuiden eene groote vreugde, door

...t terugkeeren van 6 visschersschuiten, met 30 visschers ...t die plaats, die, door de plotseling ingevallen vorst ...rhinderd binnen te komen, gedurende acht dagen op ...e hadden rondgezwalkt, en voor wier behoud men ...ote vrees koesterde De ellende, die deze lieden heb...n uitgestaan is onbeschrijfelijk; door de stortzeeën en ...schollen heen en weder geslingerd, waren zij aan de ...le koude en honger ten prooi, daar zij reeds twee dagen ...lslagen gebrek hadden aan levensbehoeften, en bij ...nmigen handen en voeten geheel bevroren waren.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

WEENEN, 28 Dec. De saksische gezant alhier, baron Köneritz, is naar Dresden vertrokken, werwaarts hij ...er telegraaf was ontboden. De kolonel v. Manteuffel ...ordt heden van Berlijn alhier verwacht. Er zijn geruch...en van het ophaden zijn van het sluiten des vredes ...omloop.

PARIJS, 28 Dec. De *Patrie* verklaart dat de brochure ...etreffende het Europeesch kongres, door de *Indépendance* medegedeeld, geen officieel karakter heeft.

MARSEILLE, 28 Dec. De *Lycurgue* is aangekomen ...n brengt berigten aan van Konstantinopel, tot 17 dezer. ...en gevolge der overgave van Kars is er sprake van het ...ntslag van den Seraskier. Selim Pacha, die te Erzerum ...tond, zal voor een krijgsraad teregt staan om zich te ...erantwoorden wegens zijne rugwaartsche beweging. De ...twist tusschen het Britsche-Engelsche legioen en de Turken, te Kertch onstaan is bijgelegd. Omer Pacha heeft ...ene rugwaartsche beweging gedaan tot nabij Redut-Kalé. ...e Britsche gezant te Teheran, de heer Murray, heeft ...zijne vlag ingehaald.

Bij de monding der Sulina zijn 60 schepen vergaan ...400 menschen daarbij omgekomen.

Uit Athene wordt van den 19den gemeld, dat het bezoek van den Heer v. Prokesch Osten ten gevolge heeft ...ehad, dat Koning Otto gunstiger voor de geallieerde is ...estemd. Christopoulo reorganiseert het onderwijs in het ...eheele rijk.

Op de kusten van Spanje zijn vele schepen vergaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Dec. Eenige nieuwe bijzonderheden omtrent den val van Kars zijn bekend geworden; deze verklaren het gedrag van Omer-Pacha, wien vrij bitter verweten werd dat hij de bedreigde stad niet ter hulpe gesneld is, maar onbewegelijk zijn oppozitie bleef bewaren; onbegaanbare wegen hebben hem, zooals nu blijkt, het handelen volstrekt belet.

— De *Moniteur de l'armée* bevat de benoeming van generaal Forey tot bevelhebber der divizie, gevormd van de vier uit de Krim teruggekeerde regementen.

— De minister van Marine heeft aan de bevoegde bevelhebbers kennis gegeven, dat de zeelieden die voor vijf jaren in dienst van den Staat geweest zijn, terstond hun ontslag kunnen erlangen.

— Men wil weten dat een gedeelte van het sardinische kontingent aan het fransche leger toegevoegd zal worden, dat met het voorjaar in de Oostzee gaat opereren; en dat het eerste engelsche legerkorps de krijgsmagt van Omer-Pacha zal versterken, om de Russen in Georgië te bevechten.

— Volgens berigten uit Konstantinopel lag generaal Mouravieff met het meerendeel zijns legers nog in en nabij de vesting van Kars, en had eene kolonne noordwaarts doen oprukken naar den kant, van waar hij door Omer-Pacha bedreigd werd; terwijl het garnizoen van Kutaïs, volgens dezelfde berigten, naar Gori zou afgetrokken zijn, met het doel om de bergpassen, langs welke de Turksche veldheer in Georgie scheen te willen doordringen, te verdedigen.

— De *Moniteur* behelst het uitvoerige rapport van den maarschalk Pélissier, betreffende den mislukten aanval, door de Russen op den 7en dezer beproefd op de voorposten der divizie d'Autemarre, in de valei van Baïdar, waaryan de hoofdinhoud reeds bekend is.

— De regementen van de keizerlijke garde en de regementen van linie, komende uit de Krim, die den 29sten op de boulevards zullen defileeren, moeten dien dag dezelfde uniformen aan hebben, welke zij droegen bij de bestorming van den Malokoftoren.

— Bij eene verkooping van handschriften, dezer dagen alhier gehouden, werd een brief van Maria Antoinette, met 5 regels in het hoofd, geteekend door Lodewijk XVI, voor 335 fr. verkocht; een brief van den kardinaal de Richelieu, voor 435 fr.; een latijnsche brief van dr. Luther, voor 230 fr., enz.

— De heer Flourens heeft verleden Maandag in de akademie van wetenschappen een voorlezing over het chloroform gehouden, en aangetoond dat het gebruik dier stof bij het leger, voor de geneesheeren en de gekwetsten van de grootste waarde was. In den veldtogt in de Krim is de chloroform meer dan vijfentwintigduizend maal met het beste gevolg aangewend.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Dec. Het gerucht loopt, dat sir Edmond Lyons in het aanstaande voorjaar tot admiraal der oostzeevloot benoemd zal worden.

— De dagbladen spreken van een gerucht dat Denemarken tot het tusschen Zweden en de westersche mogendheden gesloten traktaat zoude toetreden, indien dit niet reeds geschied is, en dat onmiddelijk na de opening der scheepvaart in de Oostzee, fransche en engelsche officieren naar Stokholm en Koppenhagen zullen vertrekken om geschikte plaatsen uit te zoeken voor de oprigting van magazijnen en hospitalen, ten dienste der geallieerde vloten en legers.

— De *Rattlesnake* is gisteren te Portsmouth binnen geloopen. Dit schip vertrok in Februarij 1853 naar de Behrings Straat, om hulp te brengen aan de ter opsporing van sir John Franklin uitgezonden vaartuigen. Gedurende den winter van 1853—54 was het in de Behrings-Straat ingevroren in het daaropvolgend voorjaar bragt het levensmiddelen aan de *Enterprise*, en is nu over Valparaiso naar het vaderland teruggekeerd.

— Een noord-amerikaansch gelukzoeker, kolonel Walker, heeft zich onlangs aan het hoofd eener in de Vereenigde Staten gewapende bende vrijbuiters meester van het bewind in Nicaragua gemaakt. Andere Staten van Midden-Amerika, met name Salvador, Honduras en Costa-Rica, hebben geweigerd de alzoo in Nicaragua tot stand gebragte omwenteling te erkennen, en bepaaldelijk hebben zij bij het gouvernement der Vereenigde Staten daartegen een formeel protest ingeleverd. De President Pierce heeft zich echter door dat protest niet laten weêrhouden van een verdrag met eenen gelastigde van den heer Walker, als hoofd van den Staat Nicaragua, aan te gaan.

— Blijkens eene officiele opgave zijn in het met 1 December jl. geëindigde jaar 126,766 landverhuizers te New-York aangekomen, dat is 167,061 of nagenoeg zestig per cent minder dan in het naast voorafgegane tijdvak van twaalf maanden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 26 Dec. Volgens eenige dagbladen, heersch onder de boeren in Rusland een zeer oproerige geest. De Keizer, die het gevaarlijke hiervan inzet, gelooft dien te kunnen afwenden door hunne emancipatie. Het grootste gedeelte van den adel is echter tegen dezen maatregel, zoodat het wel bij het oude zal blijven, tenzij er omstandigheden mogten plaats grijpen, welke den adel tot toegevendheid mogten noodzaken. — De Druschinnen der landweer worden bij voortduring naar het zuiden gezonden, om de plaats in te nemen van de oude troepen, van welke ten minste 2/3 der manschappen door het zwaard des vijands of door ziekten weggerukt zijn. Deze landweer bestaat meestal uit manschappen boven de dertig jaren, en kunnen de vermoeijenissen des oorlogs beter weêrstaan dan de nog zeer jeugdige rekruten der gewone ligtingen, die gewoonlijk bezwijken, eer zij de plaats hunner bestemming bereikt hebben.

— Men beschouwt hier het verblijf van de koningin-weduwe der Nederlanden, als gunstig voor de pogingen tot herstel des vredes, die tegenwoordig te St-Petersburg gedaan worden. Ook de gemalin des tegenwoordigen keizers wordt als zeer vredelievend geschilderd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 28 December.

GETROUWD (27 Dec.): A. Bakels, wed. met G. W van Kempe. - G. Groenendijk, wed., van Soeterwoude, met M. A. Jasper, wed

BEVALLEN (21 Dec.): H. Janssen, geb. Ledoux, D. — (22 Dec.): M W. B. Scheffer, geb. Stamkart, Z. - R. C. van den Sigtenhorst, geb. Wellinghoff, D.

OVERLEDEN (17 Dec.): S. M. L. Meuring, 72 j. — (20 Dec.): J. H. F. van Dijk, 4 j. - M. E. Baudius, wed. A. van der Waall, 48 j. — (21 Dec.): 't Dochtertje van Mr Aug. Philips, 3 m.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 27 Dec. Fransche 4½ pc 91.75; 3 pc 61.85; 3 pc. Spanje 35; id. 1¼ pc 21⅛. 5 pc. Met. 83; Rom Leen. 82.

LONDEN, 27 Dec. Consuls 88⅜; 3 pc. Spanje buitenl. 40; 1¼ pc. dito 20½; Comité-Bewijzen 4⅞; Passive 7⅛; 5 pc. Rusl. 96; 4½ pc. dito 88. 4 pc. Holl. 94½; 2½ pc. id. 64; 5 pc. Sardinië 83; Brazilië 98½. 4½ pc. Peru 74½; Gren. uitg. 6½; id. werk. 19½; 3 pc. Mexiko 19½, Turkije —; 4 pc. Portugal (N.) —; Ecuador 5½, Wissel op Amst. — —.

WEENEN, 27 Dec. Met. 5 pc. 74½; id. 4½ pc. 65½; Bank-Aktien 900; Wissel op Londen 10.41, Amst. —; Parijs 127¾, Goud 13½; Zilver 11; Nieuwe Leening 96.

BERLIJN, 27 Dec. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 94⅝; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 19⅝; Parijs 79 7/16; Amst. —; Weenen 142⅞; Petersburg 99.

HAMBURG 27 Dec. Spanje 3 pc. 32¼; id. 1 pc. 20½; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —,—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 27 Dec. 5 pc. Met. 66⅜; 1 pc. Spanje binnenl. 20½; id. 3 pc. 34⅜; Wissel op Londen 3 m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		24 DEC. 4½ u. gebl.	27 DEC.		4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld	à 2½ pCt.	62¾	62¾	a	62⅞	62⅞
Dito Dito	3	74⅛	74		74⅛	
Dito Dito	4	92 13/16	92 11/16		92 13/16	92 11/16
O. I. Leening 1844	4	92 11/16				
Amortisatie	3½	89⅝	89½		89⅝	
Handel-Maatschappij	4½	128½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½		99 13/16			
Dito Hollandsche dito						
Obligatiën	4½					
Maatschappij van Weld.	4					
Aand. Ned. Bank.						
België, Certifikaten	2½					
Dito *Rothschild*	2½		50			
Frankrijk, Obligatiën	3					
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	21 1/16	21 1/16		21⅛	21 1/16
Nieuwe	3	39	39¼		39⅜	
Binnenlandsche	3	34 5/16	34 5/16		34¼	34 5/16
Cert. Coup. Sp. Com.		4 13/16	4⅞			
Amortisable Schuld		7 3/16	7¼		7⅜	
Portugal, te Londen	3	42⅞	42 15/16		43	42 15/16
Dito Uitgestelde		19⅞				
Rusl., bij *Hope en Co.*	5	100	100⅛		100¼	
Dito A°. 1828—1829	5	99¾	99⅝		99¾	
Negot. 1831 en 1833	5	80	80			
Nieuwe Engelsche	4½	86⅛	86⅛			
Negot. 1840	4	74⅞	74⅞			
Dito *Stieglitz*	4	73⅞	73¾			
Dito Nieuwe	4					
Certifikaten te Hamburg	5	79¾	79⅞			
Inschr. op 't Grootboek	6					
Dito Certifikaten	6	55½				
Polen, Obligatiën	4	67½				
Aandeelen 1835						
Oostenrijk, Metalliek	5	64 5/16	64⅛		64¼	64 5/16
Dito Nationale	5	67⅝	67 5/16		67⅜	
Dito 1847	2½	33	32 15/16		33	
Dito 1851 en 1852	2½	33	32 15/16		33	
Dito Nieuwe	5	73 15/16	73⅞		74	73⅞
Dito 1854	5	73 15/16	73⅞		74	73⅞
Weener Bank	5					
Dito	4					
Aand. met Loting fl. 250	*f*					
Nieuwe dito 1854		274				
Pruiss. Aand. 1854	3½					
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		1 1/16	1 1/16			
Dito Orig.						
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	103¼				
Sardinië, te Londen	5					
Denemarken, dito	3					
Louisiana, te Londen	5					
Brazilië	5		97⅛		97¼	
Dito 1843	5					
Mexiko, te Londen £ 100	3	18 5/16	18 5/16			
Dito Onbepaalde	3	18 5/16	18		18⅛	
Peru	4½					
Grenada, dito à £ 100	2½	19⅛	19 5/16			
Dito Uitgestelde			6¾			
Ecuador		3½	3 7/16		3½	
Venezuela, te Londen	4¼					
Dito Uitgestelde	1½	11 1/16				
Grieken Bl. à £ 100	5					

O. 5 pc. Stieglitz 79⅛; id 5 pc. N 81⅛. 5/16; Grenada onb. 19, ⅛; Ecuador onb. 3 7/16, ½; Grieken onb. 2 7/16, ½; Coupon Ecuador 45¼.

Bij vrij levendigen handel waren zoo wel binnenlandsche als buitenlandsche fondsen prijshoudend. Portugal een weinig aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m	*f* 55 7/16	Livorno	2/m	*f* 39
»	zigt	» 55 15/16	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.69
»	zigt	» 55½	Weenen	6 w.	» 31½
Madrid	3/m.	» 241	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 241	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 34 15/16
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 5/16
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m	» 45⅝	Rotterdam	»	» ¼

HANDELSBERIGTEN.

ANTWERPEN. 26 Dec. *Katoen.* Heden zijn van Amerikaansche 285 balen en 2 schepen afgedaan.

Graanmarkt. Verwaarloosd. In Amerikaansche Rogge zeilend werd à *f* 14½ omgezet. Voor disponible Mecklenburger Rogge werd *f* 14½ p. 70 kilo's betaalt.

Van *geraffineerd Suiker* zijn 155000 kilo's verkocht.

LONDEN, 20 Dec. De *Graanmarkt* was heden schaarsch voorzien van Essex en Kent Tarwe. — Engelsche Tarwe ging traag af; de beste meerendeels tot 1 s. verlaging. Van vreemde Tarwe werd veel aangevoerd; de vraag was beperkt en is deze soort op vorige prijzen gebleven.

Zaden. Over het algemeen niet gevraagd met weinig handel. *Brouwgerst.* Tot laatste weeksprijzen gedaan.

NEW-ORLEANS, 10 Dec. *Katoen.* Middling door de sterke aanvoeren en weinige vraag gedaald en op 8⅝ à 8¾ c. te noteren. Deze week ontvangen 73/m. balen tegen 84/m. in 1854, en verkocht 55000 balen.

Vrachten reizende; men heeft ¼ d. Voor Katoen naar Liverpool geweigerd.

CHARLESTON, 7 Dec. *Katoen* op de per *Atlantic* ontvangene berigten slap met kwijnende handel; de tijdingen per *Canada* donderdag ochtend ontvangen hebben de markt echter wat vaster gestemd. Prijzen daalden ¼ c., Midling 8⅛ à 8¼.

Rijst, met geanimeerde vraag en ½ à ⅛ c. hooger. Aanvoeren, 5671 Tierces. Uitgevoerd 8515 Tierces.

Vrachten. Naar Liverpool ½ d. *Koers* op Londen 7½ a 8 pc. premie.

Van Havana zijn berigten ingekomen, loopende tot 28 November. De handel was geanimeerd. Suiker en Melassen waren gemonteerd; doch de markt was onregelmatig.

RIO DE JANEIRO, 17 Nov. Sedert 14 dezer zijn prijzen van *Koffij* 500 a 600 rs. gedaald, hetwelk tot veel handel aanleiding gaf, zoodat in de laatste 4 dagen 70,000 balen zijn omgezet, waarvan 43,000 voor Noord-Amerika. Deze daling moet worden toegeschreven aan het gebrek aan scheepsruimte, zoo zulks in verband met de geldschaarschte eenigen tijd aanhoud, voorzien wij nog eene verdere daling, niettegenstaande de belangrijke dagelijksche inkoopen om de schepen die gecharterd liggen op te vullen. De voorraad bedraagt nog 180000 balen. Er blijft geen enkel onbevracht schip in de haven overig.

Koers op Londen hooger en heden 27¼ op 90 dagen gedaan. — Disconto 9½ a 10 %.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Dec. Smit, Diligence, Batavia. - Zeylstra, de Zwaan, id. - De Wijn, California, Tjilatjap. - Ouwehand, Preciosa, Suriname. - Van Duyn, Jacobus, Livorno. - Valk, Alida, id. — Gisteren nog: Verginius, Gezusters, Akyab, L. v. de Simons-Baai.

VLISSINGEN, 25 Dec. Cohrs, Courier, Buenos Ayres.

BOEKBESCHOUWING.

Om een denkbeeld te vormen van de verscheidenheid van stof in het poëtische gedeelte van den almanak, schrijven wij eenige koepletten af van het gemoedelijke »aan eene moeder bij het lijkje van haar kind", van eene door ons nog niet genoemde dichteresse, mej. Dorothea **.

„Waarom toch dat kleed van rouwe
Bij die kleine zwarte kist?
En dat klagen, droeve vrouwe!
Dat gij thans uw zielrust mist?

Waarom toch die zwarte strikken
Op dat hagelwitte kleed?
En die woorden, en die blikken? —
Tuigen zij geen troostloos leed?

Is het om dit beeldschoon wichtje
Dat gij droeve zuchten slaakt?
Wijl zijn lagchend aangezigtje
Al die wanhoopskreeten wraakt?

Goede moeder! staak dat klagen:
Hoe gelukkig is uw kind!
't Scheiden valt wel zwaar te dragen
Als men 't innig teeder mint:

Maar de God der hemellingen
Minde uw kindje oneindig meer:
Hij, de Schepper aller dingen,
Riep het ras in hooger sfeer.

. . . .

„O ik zie, een lach van vrede
Dringt door al uw tranen heen.
En berustend luid uw bede:
„Ja, dat God ons dáár hereen!"

Weg dan met dat kleed van rouwe,
Sier het hoofdje met een krans;
Zie, het lijkje, teed're vrouwe!
Schittert reeds met eng'lenglans.

Ook van het lofdicht op de vriendschap van den Eerw. heer v. O. deelen wij eenige regelen mede:

„Een bijna niet te noemen iets,
Een adeldom der ziel, een magt des zielsgebieds,
Een ingeschapen trek, dien wij „de vriendschap" noemen,
Is die genegenheid der ziel,
Die haar staâg drijft en trekt als bijen tot de bloemen,
Naar 't voorwerp waar haar keuse op viel.

Gelijk het weeldrig wintergroen
Zich hecht aan boom of tak, dien 't met zijn sap zal voên,
Zoo zoekt de vriendschap 't hart, waaraan zij zich kan hechten,
En als zij een zich waardig vindt,
Dan slingert zij zich vast, bindt zich met duizend vlechten
Om 't hart dat ware deugd bemint."

. . . .

Kan de eene wel gelukkig zijn
Als de andre leed gevoelt, verkwijnt door ziekte of pijn?
O neen! dan lijdt ook hij, en plaatst zich aan de zijde
Van hem wiens beeld zijn ziel vervult,
En zegt met teer gevoel: „*Mogt ik voor u thans lijden;*"
Hij deelt de smart en sterkt 't geduld.

Wij hebben bij deze dichterlijke woorden geen lofspraak te voegen; onze lezers hebben die reeds uitgesproken, vóór dat zij kennis nemen van de regelen die wij op de aangehaalde doen volgen.

Een reeds genoemde reden doet ons hiermede het mededeelen van schoone plaatsen sluiten; de lezers van den Almanak zullen echter bij het doorbladeren der gedichten nog zeer veel schoons vinden, dat wij onvermeld, hoewel niet onopgemerkt voorbijgaan. In het voorbijgaan stippen wij even aan, dat de geboorte der muziek, zooals de heer Willem J. N. H. van den Bergh ze beschrijft, eigenlijk geen geboorte is. Toen de vogel door zijn schoonen zang het hart van Eva zóó geroerd had, dat zij »zucht, trilt, hijgt en tranen stort," en daarop de »Engel van het lied" nederdaalt, om aan Eva zingen te leeren, toen waren de muziek en de harmonie reeds geboren; de dichter-zelf erkent het in zijn beschrijving van het gekweel der vogelen, »het klaatren van het kristallijnen vocht" enz. Hoewel er dichterlijke beschrijvingen en gedachten in dit stukje voorkomen, is de hoofdgedachte onjuist. De muziek toch was er vóór den mensch, en eer bij de lippen tot het eerste dankgebed opende, zongen reeds duizende stemmen der schepping tot Gods en ter zijner eer.

Ziedaar de geboorte der muziek, zooals wij ons die volgens de openbaring mogen voorstellen: wil nu de poëet in zijne fantaizie, der hemelsche kunst een anderen oorsprong toedichten, zeker, het staat hem vrij, maar ook dan alléén als het tafereel zijner fiktie meer dichterlijk is dan dat der historie.

Doch nemen wij van de dichters afscheid en wijden wij eenige regelen aan de prozaschrijvers. In de eerste plaats merken wij het opstel van dr. Nuijens »Gregorius VI" op. Het behoort geheel tot het gebied der geschiedenis, is echter meer karakter- en tijdschildering dan bloote kronijk, meer kritiek dan verhaal; in het mengelwerk van een almanak verlangt men geen diepzinnige vertoogen, geen studieletuur, en toch, hoewel »Gregorius VI" tot deze soort behoort, toch zal de lezer, die slechts uitspanning in die bladen zoekt, dit stuk niet ongelezen laten. *(Wordt vervolgd.)*

Advertentiën.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.